

بررسی تطبیقی اخبار مذاکرات هسته ای در چهار روزنامه سراسری همشهری، ایران، کیهان، اعتماد از تاریخ سوم آذر ماه ۱۳۹۳ تا نهم آذر ماه ۱۳۹۳

گیتا صادقی پور^۱

رها خرازی آذر^۲

افسانه مظفری^۳

چکیده:

پژوهش پیش رو تحلیل محتوای تطبیقی اخبار مذاکرات هسته ای ایران از تاریخ سوم آذر ۱۳۹۳ تا نهم آذر ۱۳۹۳ است و به بررسی دیپلماسی رسانه ای چهار روزنامه همشهری، ایران، کیهان، اعتماد می پردازد. در این پژوهش چهار روزنامه داخلی تحلیل محتوای کمی و کیفی شد و نتایج نشان دادند که ارتباط معنی داری میان روزنامه های مورد بررسی از نظر سبک خبر، منابع خبری، ارزش های خبری، جهت گیری در تیترو، بارمعنایی در تیترو و سوگیری خبری وجود دارد. همچنین وجود ارتباط معنی دار میان روزنامه ها از لحاظ خبرسازان، موضع گیری مقابل آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان و محتوای خبر وجود دارد؛ اما از لحاظ موضع گیری مقابل چین و روسیه ارتباط معنی داری مشاهده نمی شود. در بخش تحلیل محتوای کیفی با سنجش پراکندگی نظرات داوران صحت نتایج محقق تایید شد.

کلمات کلیدی: دیپلماسی رسانه ای، پوشش خبری، مذاکرات هسته ای، تحلیل محتوا، برجسته سازی

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران گروه علوم ارتباطات اجتماعی و روزنامه نگاری، پست الکترونیک: Gita_sadeghipour@yahoo.com

^۲ استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران، پست الکترونیک: raha_kharazi@iauec.ac.ir

^۳ استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران، پست الکترونیک: dr.afsaneh.mozaffari@gmail.com

مقدمه:

در پی تفاهم هسته‌ای لوزان، در روز سه‌شنبه ۲۳ تیر ۱۳۹۴ توافق برنامه جامع اقدام مشترک در وین اتریش بین ایران، اتحادیه اروپا و گروه ۵+۱ (پنج عضو ثابت شورای امنیت ملل متحد شامل چین، فرانسه، روسیه، پادشاهی متحد بریتانیا، ایالات متحد و آلمان منعقد شد. در این پژوهش اخبار مذاکرات هسته‌ای در چهار روزنامه همشهری، ایران، کیهان، اعتماد از تاریخ ۳ آذر ۱۳۹۳ تا ۹ آذر ۱۳۹۳ تحلیل محتوا شد تا از چهار روزنامه سراسری صبح کشور برای شناسایی دیپلماسی رسانه‌ای در حین مذاکرات هسته‌ای استفاده شده است.

اهداف تحقیق:

هدف اصلی تحقیق تحلیل محتوای اخبار مربوط به مذاکرات هسته‌ای چهار روزنامه سراسری جمهوری اسلامی ایران به منظور شناسایی دیپلماسی رسانه‌ای روزنامه‌های ذکر شده با توجه به گرایش‌های جناحی آنهاست و بررسی پوشش خبری و تحلیل محتوای تطبیقی اخبار مذاکرات هسته‌ای در چهار روزنامه سراسری کشور در بازه زمانی آذر ۱۳۹۳ روند پژوهش را شامل می‌شود.

همچنین در این بررسی اخبار مرتبط با برنامه و پرونده هسته‌ای ایران در روزنامه‌های مذکور از جنبه‌های:

۱. خبرسازان
۲. راه حل پرونده هسته‌ای ایران
۳. مرجع نهایی پرونده هسته‌ای
۵. انگیزه پیگیری برنامه هسته‌ای
۶. موضع‌گیری روزنامه‌های مذکور در مقابل کشورهای امریکا، بریتانیا، فرانسه و آلمان
۷. موضع‌گیری روزنامه‌های مذکور در مقابل چین و روسیه
۸. محتوای خبر برنامه هسته‌ای
۹. لحن اخبار
۱۰. ارتباط تیتراژ با متن
۱۱. سبک مطلب
۱۲. عناصر خبری
۱۳. منبع خبری
۱۴. جهت‌گیری در تیتراژ اخبار
۱۵. سطح زیر چاپ
۱۶. ارزشهای خبری
۱۷. بار معنایی تیتراژ
۱۸. سوگیری اخبار هسته‌ای ایران مورد بررسی قرار گرفت.

سوالات تحقیق:

- ۱- توزیع فراوانی تعداد اخبار در این چهار روزنامه بر اساس تاریخ چگونه است؟
- ۲- در این چهار روزنامه چه خبرسازانی در اخبار مربوط به مذاکرات هسته ای در آذر ماه سال ۱۳۹۳ مطرح شده اند و آیا از این لحاظ بین روزنامه های مذکور تفاوت معنی داری وجود دارد؟
- ۳- آیا بین موضع گیری روزنامه های مذکور در مقابل کشورهای امریکا بریتانیا فرانسه المان در آذر ماه ۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟
- ۴- آیا بین موضع گیری روزنامه های مذکور در مقابل چین و روسیه در آذر ماه ۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟
- ۵- آیا در چهار روزنامه مورد بررسی از لحاظ محتوای خبر برنامه هسته ای در آذر ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟
- ۶- روزنامه های مذکور در ارائه اطلاعات و اخبار خود درباره این توافقنامه، در آذر ماه ۱۳۹۳ پس از امضای آن، تا چه میزان به اخبار سیاسی، اقتصادی و اجتماعی گروه ۵+۱ در این باره توجه نشان دادند؟
- ۷- آیا در چهار روزنامه اعتماد، همشهری، ایران، کیهان به لحاظ سبک مطلب مربوط به مذاکرات هسته ای در آذرماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟
- ۸- آیا در روزنامه های مذکور از لحاظ عناصر خبری اخبار مربوط به مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟
- ۹- آیا در روزنامه های مذکور به لحاظ منابع خبری اخبار مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟

۱۰- آیا به لحاظ جهت گیری در تیتراژ اخبار مذاکرات هسته ای در روزنامه های مذکور در آذر ماه ۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟

۱۱- آیا در ارزشهای خبری اخبار مربوط به مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۹۳ در روزنامه های مذکور تفاوت معنی داری وجود دارد؟

۱۲- آیا به لحاظ بار معنایی تیتراژ اخبار مذاکرات هسته ای در روزنامه های مذکور در آذر ماه ۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟

۱۳- آیا در سوگیری اخبار هسته ای ایران در روزنامه های مذکور در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟

مطبوعات و سیاست خارجی:

ارتباط بین مطبوعات و دولت یکی از مهمترین موضوعات مورد مطالعه نقش رسانه ها در سیاست خارجیست. به عنوان تعاملی پویا بین هر دو طرف و متاثر از یکدیگر می باشند (Malek, A., & Wiegand, ۱۹۹۷)، (Cohen, ۱۹۶۳) با این حال، تبیین و تشریح این رابطه پیچیده است و فاکتورهای مهم و مختلفی در این مورد دخیل هستند.

مانند: مدیریت مطبوعات دولتی، حرفه ای بودن مطبوعاتی و افکار عمومی (Graber, ۲۰۰۶)، (Hertog, ۲۰۰۰: ۶۲۷-۶۱) در انعکاس چنین پیچیدگی هایی، متخصصین روزنامه نگاری از اصطلاحات مختلفی در تعریف نقش رسانه در سیاست خارجی دولت استفاده کرده اند.

کوهن مدعی است که رسانه ها به عنوان مشارکت کننده، تسریع کننده یا کاتالیزور و تسهیل کننده عمل می کنند (Cohen, ۱۹۶۳: ۲۰).

در مقابل مریل یادآور می شود که مطبوعات در نقش رقیب پایاپای سیاست خارجی و یا خدمتگزار سیاست خارجی و یا برده اجباری دولت و سیاست خارجی و یا رقیب مقابل آن هستند. (Merrill, ۱۹۷۴: ۴۲) در واقع، نقش رسانه ها در سیاست خارجی در موقعیت های مختلف متفاوت است، و مطالعات مفید بسیاری در این موضوع انجام شده است (Berry ۱۹۹۰) (Bloch-Elkon & Lehman, ۲۰۰۵) و (Seib, ۱۹۹۷) بر اساس مصاحبه ها و بحث های غیر رسمی با روزنامه نگاران و مقامات دولت کوهن ادعا کرد که: خبرنگاران دو نقش مختلف در دو

مفهوم متفاوت را برعهده دارند، بر اساس تحقیق او نقش اول این است که خبرنگاران به عنوان ناظر بی طرف، صرفاً اخبار را منعکس می‌کنند و فقط آنچه را مقامات دولتی می‌گویند انتقال می‌دهند، که در این حالت به آسانی به ابزار و آلت دست دولت تبدیل می‌شوند. نقش دوم این است که خبرنگاران به عنوان مشارکت‌کنندگان فعال در تصمیم‌گیری سیاست خارجی عمل می‌کنند. در این حالت روزنامه‌نگاران با انتقادکردن و پرسش از مقامات دولتی به عنوان نماینده افکار عمومی عمل می‌کنند. (Cohen, ۱۹۶۳: ۲۰) بعضی مطالعات به بررسی رهبری سیاسی و یا مراحل دیپلماسی در آنالیز ارتباط بین رسانه و سیاست خارجی می‌پردازند. (بری ۱۹۹۰)، (Bloch-Elkon & Lehman, ۲۰۰۵) و (Seib, ۱۹۹۷) این ادعا را مطرح می‌کنند که تأثیر رسانه‌ها بر سیاست خارجی به بستگی به توانمندی رهبران سیاسی دارد. با توجه به ادعای سیب نفوذ رسانه‌ها هنگامی که رهبران سیاسی استراتژی‌های مشخص ارائه می‌دهند، کاهش می‌یابد. (Berry ۱۹۹۰: ۱۳۸-۱۴۰) می‌گوید: موضع‌گیری رسانه‌ها در سیاست خارجی بر اساس مزاج و اتفاقات مختلف یک موضوع دیپلماسی متفاوت است. او روزنامه نیویورک تایمز درباره پنج موضوع مهم سیاست خارجی بررسی می‌کند و مدعی می‌شود که مطبوعات معمولاً حمایت‌کننده یک موضوع دیپلماسی در طول مرحله تدوین و شروع به اجرای آن هستند و در مرحله نهایی و نتیجه‌گیری به نقش منتقدانه تغییر جهت می‌دهند. (Berry ۱۹۹۰: ۱۳۸-۱۴۰) بلوخ الکن و لنمان هم در تحقیقی مشابه نتیجه‌گیری کردند که نقش رسانه‌ها بر اساس سه مرحله مختلف یک بحران بین‌المللی فرق می‌کند، به کوجب پیمایش‌های افکار عمومی و چهار مقاله در روزنامه‌های آمریکا، آنها ادعا کردند که رسانه‌ها در آغاز یک بحران به عنوان دیده بان "سگ نگهبان پارس کن" ^۱ خدمتگذاری می‌کنند، به دلیل که نگرانی‌های انسانی و امنیت ملی، وقتی که در فاز دوم بحران تشدید پیدا می‌کند رسانه‌ها باز هم به خاطر تعهد خود به منافع ملی از انتقاد خودداری می‌کنند، این فرایند به عنوان "خود بسیجی" ^۲ شناخته می‌شود. در مرحله نهایی که از شدت تنش‌ها کاسته شده است، رسانه‌های خبری موقعیت‌های مختلفی بر طبق نتیجه دیپلماسی دولت به خود می‌گیرند (Bloch-Elkon & Lehman, ۲۰۰۵)

دروازه بانی خبر:

خبری که به روزنامه راه می‌یابد از دروازه‌های متعدد و از مسیری طولانی گذشته است. خبری که در مقابل دیدگان شما قرار می‌گیرد، شما را آخرین گزینشگر می‌داند. آیا اجازه می‌دهید

^۱ barking watchdog

^۲ self-mobilization

که بر دروازه نگاه شما جای گیرد؟ تکرار می‌کنم: هر رویدادی که به خبر تبدیل می‌شود از دروازه‌های متعدد می‌گذرد، برخی از این دروازه‌ها باز، برخی نیمه باز و تعدادی نیز کاملاً بسته هستند. استوارت هود در فصل سیاست تلویزیون از کتاب جامعه‌شناسی وسایل ارتباط جمعی، ویراسته دنیس مک کوئیل می‌نویسد: یک برنامه تلویزیونی حاصل چندین انتخاب است که توسط طیفی از دروازه بانان (گزینشگران) صورت گرفته است. این دروازه بانان عبارتند از: دبیری که موضوع مورد پوشش را تعیین می‌کند، سازمان دهنده‌ای که عکاسان و گزارشگران را برای تهیه موضوع توجیه می‌کند، تدوین کننده فیلم که دست به انتخاب می‌زند. سازنده نهایی که مقولات را از نوارها استخراج می‌کند، معاون فردی که مسئول سوژه است و مسئول طرح که شکل نهایی کار را تایید می‌کند. (شکر خواه، ۱۳۸۰: ۸۹)

روش تحقیق:

در تحقیق حاضر از روش تحلیل محتوای کمی و کیفی استفاده شده است. در این پژوهش ابتدا با استفاده از متغیرهای مشخص شده تحقیق دستورالعمل کدگذاری تهیه و سپس با استفاده از دستورالعمل‌ها اطلاعات مربوط به اخبار مذاکرات هسته‌ای در کدبرگه‌ها ثبت و این اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ تجزیه و تحلیل شد و با کای اسکور که از انواع آزمون‌های ناپارامتریک است، معنی داری فرضیه‌ها رد و یا اثبات شد. در قسمت تحلیل محتوای کیفی از ابزار پرسشنامه استفاده شد که هر فرضیه در قالب یک گویه درآمد و گزینه‌ها به شکل و قالب طیف لیکرت تدوین شد. این پرسشنامه‌ها در میان نخبگان مطبوعات و رسانه به تعداد ۲۵ نفر توزیع شد. ابتدا با نرم افزار SPSS واریانس نظرات کارشناسان محاسبه شد تا پراکندگی نظرات ایشان در باب فرضیات تایید و رد شده محاسبه شود. سپس با آلفای کرونباخ پایایی پرسشنامه محاسبه شد.

ابزار تحقیق:

این تحقیق با استفاده از تکنیک پرسشنامه معکوس صورت گرفته است. به عبارت دیگر داده‌ها از ابتدا موجود است و وظیفه محقق تهیه پرسشنامه‌ای است که با آن داده‌ها شناسایی و تحلیل شوند. (ساروخانی، ۱۳۸۶: ۳۰۸)

در قسمت تحلیل محتوای کیفی از ابزار پرسشنامه استفاده شد که هر فرضیه در قالب یک گویه درآمد و گزینه‌ها به شکل و قالب طیف لیکرت تدوین شد. این پرسشنامه‌ها در بین نخبگان مطبوعات و رسانه به تعداد ۲۵ نفر توزیع شد. ابتدا با نرم افزار SPSS واریانس نظرات

کارشناسان محاسبه شد تا پراکندگی نظرات ایشان در باب فرضیات تایید و رد شده محاسبه شود و سپس با آلفای کرونباخ پایایی پرسشنامه محاسبه شد.

تعریف مقوله های تحقیق:

- خبر سازان:

۱. مقام معظم رهبری ۲. رییس جمهوری ۳. ائمه جماعات ۴. مداحان ۵. وزارت امور خارجه ۶. مجلس شورای اسلامی ۷. احزاب داخلی و اشخاص برجسته آن ۸. وزارت دفاع ایران ۹. قوه قضاییه ۱۰. شورای نگهبان ۱۱. مجمع تشخیص مصلحت نظام ۱۲. فرماندهان نظامی ارتش ۱۳. سپاه پاسداران ۱۴. نیروی انتظامی و بسیج ۱۵. رهبران کشورهای آمریکا، بریتانیا، فرانسه، آلمان ۱۶. سازمان ملل متحد ۱۷. آژانس بین المللی انرژی اتمی ۱۸. مقامات روسیه و چین ۱۹. مجالس قانون گذاری کشور های پنج به علاوه یک ۲۰. نهادهای مدنی بنیادها و موسسات غیر دولتی ۲۱. اشخاص حقیقی ۲۲. شورای امنیت ملی ایران ۲۳. کشورهای عضو گروه ۱+۵ و ایران ۲۴. استادان دانشگاه ها و کارشناسان سیاسی و روابط بین الملل ۲۵. سخنگوی دولت ۲۶. اسرائیل ۲۷. عربستان سعودی ۲۸. اتحادیه اروپا ۲۹. سازمان انرژی اتمی ایران ۳۰. سایر

خبرسازان منظور کسانی هستند که باعث ایجاد خبر مرتبط با برنامه هسته ای ایران شده اند و سخنرانی، گفتوگو، دیدار، اظهار نظر آنها عامل انتشار اخبار است.

موضوع گیری روزنامه در مقابل آمریکا، بریتانیا، فرانسه و آلمان

۱. در جهت حمایت از عملکرد دولتهای کشورهای ذکر شده ۲. در جهت انتقاد از عملکرد دولت های ذکر شده ۳. خنثی

موضوع گیری روزنامه مقابل چین و روسیه

۱. در جهت حمایت از عملکرد دولتهای کشورهای ذکر شده ۲. در جهت انتقاد از عملکرد دولت های ذکر شده ۳. خنثی

محتوای خبر هسته ای

۱.سیاسی ۲.اقتصادی ۳.نظامی ۴.سیاسی+اقتصادی ۵.سیاسی+نظامی
۶.سیاسی+اجتماعی+فرهنگی ۷.سیاسی+حقوقی+اجتماعی ۸.سیاسی+حقوق بین الملل ۹.حقوق
بین الملل ۱۰.سیاسی+نظامی+اقتصادی ۱۱.حقوق بین الملل+سیاسی+اقتصادی+نظامی

نام روزنامه :

۱.همشهری ۲.ایران ۳.کیهان ۴.اعتماد
سبک مطلب: ۱.خبر ۲.گزارش ۳.تفسیر ، تحلیل ، یادداشت ۴.مصاحبه ۵.مطالب خوانندگان
۶.طرح و کاریکاتور ۷.سایر

عناصر خبری برجسته لید: ۱.که-چه کسی ۲.کجا ۳.کی ، چه موقع ۴.چه ۵.چرا ۶.چگونه
۷.ندارد

منبع خبری:

۱.خبرگزاری های خارجی ۲.خبرگزاری های داخلی ۳.مطبوعات خارجی ۴.رادیو تلویزیون
خارجی ۵.رادیو تلویزیون داخلی ۶.منبع نامعلوم ۷.بدون ذکر منبع ۸.تولید خود روزنامه ۹.منابع
کثیرالانتشار ۱۰.روابط عمومی سازمان مربوطه ۱۱.مطبوعات داخلی ۱۲.شبکه های اجتماعی
۱۳.سایر

جهت گیری تیتر

۱.مثبت ۲.منفی ۳.خنثی

ارزشهای خبری برجسته لید :

۱.برخورد ۲.شهرت ۳.عجیب و اسننا ۴.دربریگری ۵.برخورد+دربریگری ۶.عجیب +دربریگری
۷.شهرت +دربریگری ۸.شهرت + برخورد ۹.شهرت + عجیب ۱۰.شهرت+برخورد+دربریگری
۱۱.شهرت+عجیب+دربریگری ۱۲.بدون ارزش خبری ۱۳.مجاورت+ برخورد ۱۴.شهرت+
مجاورت ۱۵.عجیب+مجاورت ۱۶.دربریگری+مجاورت ۱۷.شهرت+برخورد+مجاورت ۱۸.بزرگی
و فراوانی تعداد و مقدار ۱۹.دربریگری+شهرت+مجاورت

بار معنایی تیتر

۱.بار اقناعی دارد ۲.بار اقناعی ندارد ۳.هیچ کدام

جامعه آماری:

تحقیق پیش رو دارای دو گروه جامعه آماری است. گروه اول در بخش تحلیل محتوای کمی و کیفی مورد استفاده قرار گرفته و از جامعه آماری دوم برای نظرسنجی در مورد دستاوردهای به دست آمده در بخش تحلیل محتوای استفاده بهره‌گیری خواهد شد.

در بخش تحلیل محتوای کمی کلیه گزارش‌ها، مقالات، سرمقاله‌ها، تحلیل‌ها و به طور کلی تمامی مطالب مرتبط با مذاکرات هسته‌ای ایران که در فاصله بین روزهای سوم آذر ماه ۱۳۹۳ تا نهم آذر ماه ۱۳۹۳ در روزنامه‌های همشهری، ایران، کیهان، اعتماد به چاپ رسیده است، جامعه آماری را تشکیل می‌دهند. پس از انتخاب مقوله‌های تحقیق اقدام به طراحی یک کدنامه برای هر یک از متغیرها نموده و پس از کدگذاری تمامی مطالب استخراج شده از این چهار روزنامه، برای پردازش اطلاعات کدگذاری شده از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. و آزمون مورد استفاده کای اسکوئر (خی دو) است.

شیوه نمونه گیری :

روش نمونه گیری در قسمت تحلیل محتوای تمام شمار هدفمند است. حجم نمونه در قسمت اول اخبار مذاکرات هسته‌ای روزنامه‌های نام برده از تاریخ سوم تا دهم آذر ماه ۱۳۹۳ است و جمعا ۲۲۸ خبر کدگذاری شد و از هر روزنامه ۶ نسخه مورد بررسی قرار گرفت و در قسمت دوم ۲۵ نفر از نخبگان مطبوعات و کارشناسان ارشد حوزه مطبوعات انتخاب شدند.

تفسیر و نتیجه گیری:

۱- روزنامه‌های مذکور در ارائه اطلاعات و اخبار خود درباره این توافقنامه، در آذر ماه ۱۳۹۳ پس از امضای آن، تا چه میزان به اخبار سیاسی، اقتصادی و اجتماعی گروه ۵+۱ در این باره توجه نشان دادند؟

از مجموع ۲۲۸ مطلب کدگذاری شده روزنامه اعتماد بالاترین میزان فراوانی را به خود اختصاص داده و در رتبه دوم روزنامه کیهان قرار گرفته است. اما نکته در این است که روزنامه کیهان با احتساب مطالب خوانندگان این رتبه را به خود اختصاص داده و روزنامه ایران در رتبه

سوم قرار گرفته است با ۶۱٪، بدون احتساب مطالب خوانندگان جدول توزیع فراوانی به شکل زیر خواهد شد: در واقع روزنامه ایران در جایگاه دوم قرار خواهد گرفت با ۶۱٪ و روزنامه کیهان هم رتبه با روزنامه همشهری قرار خواهد گرفت هر دو با ۳۳٪.

۲- توزیع فراوانی تعداد اخبار در این چهار روزنامه بر اساس تاریخ چگونه است؟

در بازه زمانی مورد تحلیل چهارشنبه ۵ آذر ماه بالاترین پوشش خبری با فراوانی ۶۷ و میزان ۲۷/۲٪ را داراست، سه شنبه با فراوانی ۵۷ و میزان ۲۵٪ در رتبه دوم پوشش خبری قرار دارد، یکشنبه ۸ آذر ماه ۱۳۹۳ با فراوانی ۱۴ و ۱،۶٪ دارای کمترین فراوانی و میزان حداقلی پوشش خبری در چهار روزنامه مورد تحلیل است.

۳- در این چهار روزنامه چه خبرسازانی در اخبار مربوط به مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۹۳ مطرح شده اند و آیا از این لحاظ بین روزنامه های مذکور تفاوت معنی داری وجود دارد؟

"استادان دانشگاه و کارشناسان" با فراوانی ۲۵،۴ در بالاترین رتبه خبرسازان قرار دارند. و بعد از آن "اشخاص حقیقی" در رتبه دوم هستند با درصد ۱۴،۹، و در رتبه سوم "ایران و ۱+۵" با ۱۱،۸ درصد و در رتبه چهارم "مجلس" قرار دارد، با میزان ۱۱ درصد.

مقوله رهبر در روزنامه همشهری با فراوانی ۴ و ۴۴،۴٪ رتبه اول را به خود اختصاص داده است و در روزنامه کیهان با فراوانی ۱ و ۱۱،۱٪ کمترین فراوانی را دارد. رییس جمهوری در روزنامه ایران با فراوانی ۳ و ۴۲،۹٪ در رتبه اول قرار دارد و در روزنامه همشهری با فراوانی ۰ کمترین میزان فراوانی را دارد. ائمه جماعات در روزنامه ایران و اعتماد با فراوانی ۱ و ۵۰،۰٪ رتبه اول را دارد. وزارت امور خارجه در روزنامه ایران با فراوانی ۴ و ۳۶،۴٪ رتبه اول را دارد و در روزنامه کیهان با فراوانی ۱ و ۹،۱٪ کمترین میزان فراوانی را دارد. مجلس با فراوانی ۱۲ و ۴۸،۰٪ در روزنامه اعتماد رتبه اول را دارد و در روزنامه همشهری با فراوانی ۱ و ۴،۰٪ رتبه آخر را دارد احزاب در ۳ روزنامه اعتماد، کیهان، همشهری با فراوانی ۰ است، اما در روزنامه ایران ۳ فراوانی دارد و در رتبه اول است. وزارت دفاع در روزنامه ایران و اعتماد با فراوانی ۱ و ۵۰،۰٪ در رتبه اول قرار دارد و در دو روزنامه دیگر فاقد فراوانی است. قوه قضائیه در تمام روزنامه ها با فراوانی ۱ و ۲۵،۰٪ دارای رتبه برابر است. مجمع تشخیص مصلحت نظام فقط در روزنامه اعتماد آن هم با فراوانی ۱ قرار دارد، و در ۳ روزنامه دیگر فاقد فراوانی است. فرماندهان نظامی در روزنامه اعتماد با فراوانی ۲ و ۵۰،۰٪ در رتبه اول و در روزنامه همشهری با فراوانی ۰ آخرین رتبه را

دارد. سپاه پاسداران در روزنامه های اعتماد و ایران با فراوانی ۲ و ۴۰,۰٪ بالاترین فراوانی و در روزنامه همشهری با فراوانی ۰ کمترین فراوانی را دارد.

نیروی انتظامی و بسیج در روزنامه اعتماد با فراوانی ۲ و ۶۶,۷٪ در رتبه اول و در روزنامه های همشهری و کیهان فاقد فراوانی است. رهبران امریکا انگلیس فرانسه آلمان، در روزنامه اعتماد با فراوانی ۶ و ۴۲,۹٪ رتبه اول را دارد، و در روزنامه ایران با فراوانی ۲ و ۱۴,۳٪ آخرین رتبه را دارد. سازمان ملل در روزنامه ایران با فراوانی ۱ رتبه اول و در بقیه روزنامه ها فاقد فراوانی است. آژانس انرژی اتمی در روزنامه کیهان با فراوانی ۱ رتبه اول و در ۳ روزنامه دیگر فاقد فراوانی است، رهبران روسیه و چین در روزنامه اعتماد و همشهری فراوانی ۱ و در دو روزنامه دیگر فاقد فراوانی است. مجالس قانون گذاری ۱+۵ در روزنامه همشهری با فراوانی ۱ رتبه اول، در ۳ روزنامه دیگر فاقد فراوانی است، اشخاص حقیقی در روزنامه کیهان با فراوانی ۳۳ و ۹۷,۱٪ در رتبه اول و در روزنامه های همشهری و اعتماد فاقد فراوانی است. شورای امنیت در روزنامه ایران با فراوانی ۱ و در ۳ روزنامه دیگر فاقد فراوانی است. ایران و ۱+۵ در روزنامه ایران با فراوانی ۹ و ۳۳,۳٪ رتبه اول را دارد در روزنامه های اعتماد و کیهان با فراوانی ۵ و ۱۸,۵٪ رتبه اخر را دارد. استادان دانشگاه و کارشناسان در روزنامه اعتماد با فراوانی ۲۶ و ۴۴,۸٪ در رتبه اول قرار دارد و در روزنامه همشهری با فراوانی ۷ و ۱۲,۱٪ در رتبه آخر است، اسرائیل، در ۳ روزنامه همشهری، ایران، کیهان، فراوانی ۱ را دارد و در روزنامه اعتماد بدون فراوانی است. عربستان فقط در روزنامه کیهان دارای فراوانی ۱ و در ۳ روزنامه دیگر فاقد فراوانی است. اتحادیه اروپا، در روزنامه های ایران و اعتماد با فراوانی ۱ و در دو روزنامه دیگر فاقد فراوانی می باشند.

با توجه به آزمون کای اسکوتر خطای محاسبه شده (صفر) است که از خطای معیار کوچک تر است پس ارتباط معناداری بین روزنامه های مورد بررسی از این لحاظ وجود دارد پس فرضیه ما تایید می شود.

۴- آیا بین موضع گیری در مقابل کشورهای امریکا بریتانیا فرانسه المان در روزنامه های مذکور دراذر ماه ۹۳ تفاوت معنا داری وجود دارد؟

بر حسب موضع گیری به آلمان انگلیس آمریکا و فرانسه با مقوله خنثی در بالاترین رتبه و رتبه نخست با درصد ۴۷,۴ قرار دارد. و مقوله مثبت با فراوانی ۳۱ و ۱۳,۶ رتبه آخر را دارد.

روزنامه ایران با فراوانی ۱۳ و ۴۱,۹٪ رتبه اول را در موضع گیری مثبت به غرب دارد و روزنامه کیهان با فراوانی ۰ در رتبه آخر است، روزنامه کیهان در مقوله "منفی و انتقادی" با فراوانی ۴۶ و ۵۱,۷٪ رتبه اول را در موضع گیری منفی به غرب دارد و روزنامه ایران با فراوانی ۱۰ و ۱۱,۲٪ رتبه آخر را دارد. در مورد مقوله "خنثی" روزنامه ایران با فراوانی ۳۸ و ۳۵,۲٪ رتبه اول را دارد و روزنامه همشهری با فراوانی ۱۳ و ۱۲,۰٪ رتبه آخر را دارد و بر حسب میزان آزمون کای اسکور رابطه معناداری بین روزنامه ها از این جهت وجود دارد و فرضیه ما تایید می شود.

۵- آیا بین موضع گیری روزنامه های مذکور در مقابل چین و روسیه در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟

در مورد مقوله "مثبت و حمایتی" روزنامه همشهری با فراوانی ۶ و ۳۵,۳٪ رتبه اول را دارد، و روزنامه "اعتماد" با فراوانی ۳ و ۱۷,۶٪ رتبه آخر را دارد. در مورد مقوله انتقادی روزنامه اعتماد با فراوانی ۲ و ۵۰,۰٪ رتبه اول را دارد. روزنامه کیهان فاقد فراوانی در این مقوله است و رتبه آخر را دارد. در مقوله خنثی "اعتماد" با فراوانی ۳ و ۳۰,۴٪ رتبه اول را دارد، و روزنامه همشهری با فراوانی ۲۶ و ۱۲,۶٪ رتبه آخر را دارد.

در مورد معناداری فرضیه تحقیق با توجه به میزان sig محاسبه شده ۰.۱۸۴ که از میزان خطای استاندارد یعنی ۰.۱ بزرگتر است لذا ارتباط معناداری بین روزنامه ها از این لحاظ وجود ندارد و فرضیه محقق رد می شود.

۶- آیا در چهار روزنامه مورد بررسی از لحاظ محتوای خبر برنامه هسته ای در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد؟

مقوله سیاسی با فراوانی ۱۱۵ و ۵۰,۴٪ در رتبه اول قرار دارد و مقوله سیاسی+اقتصادی با فراوانی ۶۷ و ۲۹,۴٪ در رتبه دوم قرار دارد.

مقوله "سیاسی+اجتماعی+فرهنگی+حقوقی+سیاسی+اقتصادی+نظامی" با کمترین فراوانی ۱ و ۴٪ در رتبه آخر است روزنامه ایران با فراوانی ۴۲ و ۳۶,۵٪ در مقوله "سیاسی" رتبه اول را دارد، روزنامه همشهری با فراوانی ۱۶ و ۱۳,۹٪ رتبه آخر را در این مقوله دارد. در "مقوله اقتصادی" روزنامه "همشهری" با فراوانی ۵ و ۵۰,۰٪ دارای رتبه اول است، و روزنامه اعتماد و کیهان با فراوانی ۱ و ۱۰,۰٪ دارای رتبه آخر است، در مقوله "سیاسی+اقتصادی" روزنامه کیهان

با فراوانی ۲۵ و ۳۷,۳٪ رتبه اول را دارد، در مقوله "سیاسی+نظامی" با فراوانی ۷ و ۷۰,۰٪ در رتبه اول است، مقوله "سیاسی+اجتماعی+فرهنگی" ۳ روزنامه ایران و کیهان و همشهری فاقد فراوانی می باشند. و فقط اعتماد دارای فراوانی ۱ است. و مقوله "سیاسی+حقوقی" با فراوانی ۳ و ۶۰,۰٪ دارای رتبه اول است، و مقوله "سیاسی+نظامی+اقتصادی" در روزنامه کیهان با فراوانی ۱۳ و ۶۸,۴٪ در رتبه اول قرار دارد، در مقوله "سیاسی+اقتصادی+نظامی+حقوقی" فقط روزنامه اعتماد دارای فراوانی ۱ هستند و از نظر آزمون کای اسکور با توجه به خطای محاسبه شده ارتباط معنی داری بین روزنامه ها از این جهت وجود دارد. و فرضیه ما تایید می شود.

۷- در چهار روزنامه اعتماد، همشهری، ایران، کیهان به لحاظ سبک مطلب مربوط به مذاکرات هسته ای در آذرماه ۹۳ تفاوت معناداری وجود دارد.

در مورد مقوله "خبر" روزنامه ایران با فراوانی ۴۲ و ۳۳,۶٪ رتبه اول را در این مقوله دارد، و روزنامه همشهری با فراوانی ۱۶ و ۱۲,۸٪ کمترین فراوانی را دارد. در مورد مقوله گزارش روزنامه اعتماد و همشهری با فراوانی ۵ و ۴۱,۷٪ بیشترین فراوانی و کیهان با ۰ کمترین فراوانی را دارد. در مورد مقوله تفسیر، تحلیل، یادداشت روزنامه اعتماد با فراوانی ۲۲ و ۴۴,۹٪ رتبه اول را دارد و روزنامه کیهان با فراوانی ۳ و ۶,۱٪ کمترین فراوانی را دارد. در مورد مقوله مصاحبه روزنامه اعتماد با فراوانی ۲ و ۶۶,۷٪ رتبه اول را دارد و کیهان و همشهری با فراوانی ۰ در رتبه آخر هستند. در مورد مقوله کاریکاتور روزنامه همشهری تنها روزنامه استفاده کننده از این سبک خبری است با فراوانی ۲ و ۱۰۰٪. جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده مقوله خبر با فراوانی ۱۲۵ و ۵۴,۸٪ در رتبه اول قرار دارد و مقوله تفسیر، تحلیل، یادداشت در رتبه دوم قرار دارد با فراوانی ۴۹ و ۲۱,۵٪؛ مقوله خوانندگان با فراوانی ۳۳ و ۱۴,۵٪ در رتبه سوم قرار دارد و آخرین رتبه به مقوله کاریکاتور با فراوانی ۲ و ۹٪ اختصاص دارد.

با توجه به میزان خطای محاسبه شده ۰۰۰ که از خطای استاندارد ۱٪ کوچک تر است نتیجه می گیریم که ارتباط معنی داری میان روزنامه های مورد بررسی از نظر سبک خبر وجود دارد و فرضیه محقق تایید می شود.

۸- در روزنامه های مذکور از لحاظ عناصر خبری اخبار مربوط به مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد.

روزنامه اعتماد با فراوانی ۳۱ و ۳۲,۳٪ رتبه اول را در مورد مقوله چه کسی دارد و همشهری و کیهان با فراوانی ۱۸ و ۱۸,۸٪ کمترین میزان فراوانی را در این مقوله دارند. در مورد مقوله کجا روزنامه اعتماد با فراوانی ۳ و ۷۵٪ رتبه اول را در این مقوله دارد و همشهری و کیهان با فراوانی ۰ در رتبه آخر هستند. در مورد مقوله کی؟ (when) اعتماد و ایران با فراوانی ۳ و ۴,۹٪ در رتبه اول قرار دارند و کیهان با فراوانی ۰ در این زمینه در پایین ترین رتبه قرار دارد. در مورد مقوله چه ایران با فراوانی ۲۷ و ۴۴,۳٪ رتبه اول و همشهری و کیهان با فراوانی ۱۰ و ۱۶,۴٪ در رتبه آخر هستند. جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده مقوله چه کسی با فراوانی ۹۶ و ۴۲,۱٪ در رتبه اول قرار دارد و مقوله چه با فراوانی ۶۱ و ۲۶,۸٪ در رتبه دوم است و مقوله ندارد که شامل مطالب طنز ستون خوانندگان و بعضی یادداشت هاست با فراوانی ۶۰ و ۲۶,۳٪ در رتبه سوم قرار دارد و مقوله کجا با فراوانی ۴ و ۱,۸٪ در رتبه آخر است.

با توجه به میزان خطای محاسبه شده ۰,۰۰ که از خطای استاندارد ۱٪ کوچک تر است نتیجه می گیریم که ارتباط معناداری بین روزنامه های مورد بررسی از نظر عناصر خبری وجود دارد و فرضیه محقق تایید می شود.

۹- در روزنامه های مذکور به لحاظ منابع خبری اخبار مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد.

مقوله تولید خود روزنامه در روزنامه اعتماد با فراوانی ۴۴ و ۳۴,۹٪ در رتبه اول قرار دارد و در روزنامه ایران با فراوانی ۲۱ و ۱۶,۷٪ در رتبه آخر است. مقوله خبرگزاری داخلی در روزنامه ایران با فراوانی ۲۰ و ۴۱,۷٪ در رتبه اول و همشهری با فراوانی ۱ و ۲,۱٪ در رتبه آخر است. مقوله بدون ذکر منبع در روزنامه ایران با فراوانی ۸ و ۳۴,۹٪ در رتبه اول قرار دارد و در روزنامه اعتماد با فراوانی ۴ و ۱۶٪ در رتبه آخر است. سایر منابع خبری با استقبال چندانی در روزنامه های مورد بررسی روبرو نبود. جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده منبع خبر با تولید خود روزنامه با فراوانی ۱۲۶ و ۵۵,۳٪ در رتبه اول منابع خبری استفاده شده قرار دارد و خبرگزاری داخلی با فراوانی ۴۸ و ۲۱,۱٪ در رتبه دوم قرار گرفته است و مقوله بدون ذکر منبع با فراوانی ۲۵ و ۱۱٪ در رتبه سوم است. رادیو تلوزیون داخلی و شبکه های اجتماعی با فراوانی ۱ و ۰,۴٪ در آخرین رتبه و کمترین منابع استفاده شده هستند.

مقدار خطای محاسبه شده ۰,۰۰۰ است که از خطای استاندارد و مجاز که ۱٪ کوچک تر است. پس ارتباط معناداری بین روزنامه های مورد بررسی از نظر منابع خبری وجود دارد و فرضیه محقق تایید می شود.

۱۰- به لحاظ جهت گیری در تیترا اخبار مذاکرات هسته ای در روزنامه های مذکور در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد.

در مورد مقوله مثبت روزنامه اعتماد با فراوانی ۴۳ و ۴۸,۳٪ در رتبه اول قرار دارد و روزنامه کیهان با فراوانی ۲ و ۲,۲٪ در رتبه آخر است، در مورد مقوله منفی روزنامه کیهان با فراوانی ۲۷ و ۵۷,۴٪ در رتبه اول و همشهری با فراوانی ۸ و ۱۷٪ در رتبه آخر است، در مقوله خنثی روزنامه کیهان با فراوانی ۳۷ و ۴۰,۲٪ در رتبه اول و اعتماد با فراوانی ۱۵ و ۱۶,۳٪ در رتبه آخر است. جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده جهت گیری خنثی با فراوانی ۹۲ و ۴۰,۴٪ در رتبه اول قرار دارد، و مثبت با فراوانی ۴۷ و ۳۹٪ در رتبه دوم قرار دارد، و آخرین رتبه متعلق به مقوله منفی با فراوانی ۴۷ و ۲۰,۶٪ است.

با توجه به میزان خطای محاسبه شده ۰۰۰ که از خطای استاندارد ۱٪ کوچک تر است نتیجه می گیریم که ارتباط معناداری بین روزنامه های مورد بررسی از نظر جهت گیری در تیترا وجود دارد و فرضیه محقق تایید می شود.

۱۱- در ارزشهای خبری اخبار مربوط به مذاکرات هسته ای در آذر ماه ۱۳۹۳ در روزنامه های مذکور تفاوت معنی داری وجود دارد.

ارزش خبری شهرت در روزنامه اعتماد با فراوانی ۳۴ و ۷۰,۸٪ رتبه اول را دارد و در همشهری با فراوانی ۱ و ۲,۱٪ رتبه آخر را دارد. ارزش خبری شهرت+دربریگری در روزنامه ایران با فراوانی ۲۶ و ۴۵,۶٪ رتبه اول را دارد و در همشهری با فراوانی ۱۶ و ۲۸,۱٪ رتبه آخر را دارد، ارزش خبری دربریگری+شهرت+مجاورت در روزنامه همشهری و ایران با فراوانی ۵ و ۳۳,۳٪ رتبه اول را دارد و سایر ارزش های خبری با استقبال چندانی روبرو نبوده است. جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده ارزش خبری " بدون ارزش خبری " در رتبه اول با فراوانی ۷۶ و ۳۳,۳٪ قرار دارد. "شهرت+دربریگری" با فراوانی ۵۷ و ۲۵٪ در رتبه دوم است، ارزش خبری شهرت با فراوانی ۴۸ و ۲۱,۱٪ در رتبه سوم است، و ارزش های خبری " شهرت " و "مجاورت + برخورد" و "شهرت+برخورد+مجاورت" با فراوانی ۱ در رتبه آخر هستند.

با توجه به میزان خطای محاسبه شده ۰۰۰ که از خطای استاندارد ۱٪ کوچک تر است نتیجه می گیریم که ارتباط معناداری بین روزنامه های مورد بررسی از نظر ارزش های خبری وجود دارد و فرضیه محقق تایید می شود.

۱۲- به لحاظ بار معنایی تیتر اخبار مذاکرات هسته ای در روزنامه های مذکور در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد.

مقوله داشتن بار اقناعی در روزنامه کیهان با فراوانی ۲۴ و ۳۳٫۸٪ رتبه اول و در روزنامه اعتماد با فراوانی ۱۰ و ۱۴٫۱٪ در رتبه اخر است، مقوله نداشتن بار اقناعی با فراوانی ۵۳ و ۴۵٫۷٪ در روزنامه اعتماد رتبه اول، و در روزنامه کیهان با فراوانی ۸ و ۱۲٫۱٪ در رتبه آخر است.

جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده ، مقوله " بار اقناعی ندارد" با فراوانی ۱۱۶ و ۵۰٫۹٪ در رتبه اول قرار دارد، و مقوله " بار اقناعی دارد" با فراوانی ۷۱ و ۳۱٫۱٪ در رتبه دوم قرار دارد. و مقوله " هیچکدام" در رتبه آخر با فراوانی ۴۱ و ۱۸٪ است.

با توجه به میزان خطای محاسبه شده ۰۰۰ که از خطای استاندارد ۱٪ کوچک تر است نتیجه می گیریم که ارتباط معناداری بین روزنامه های مورد بررسی از نظر بار معنایی تیتر وجود دارد و فرضیه محقق تایید می شود.

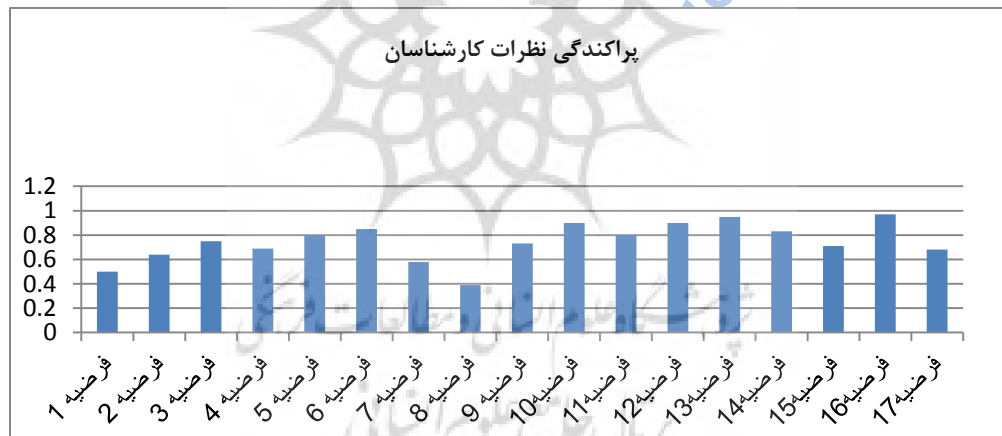
۱۳- در سوگیری اخبار هسته ای ایران در روزنامه های مذکور در آذر ماه ۱۳۹۳ تفاوت معنی داری وجود دارد.

روزنامه اعتماد با فراوانی ۵۷ و ۲۵٫۰٪ رتبه اول و کیهان با فراوانی ۵ و ۳٫۷٪ رتبه آخر سوگیری مثبت را دارد و روزنامه کیهان با فراوانی ۵۹ و ۷۲٫۸٪ رتبه اول سوگیری منفی و انتقادی را به خود اختصاص داده است. روزنامه ایران کمترین میزان را با فراوانی ۲ و ۲٫۵٪ در سوگیری منفی دارد . جمعا از بین ۲۲۸ خبر کدگذاری شده، سوگیری خبری مثبت با فراوانی ۱۳۶ و ۵۹٫۶٪ در رتبه اول است و منفی با ۸۱ و ۳۵٫۵٪ در رتبه دوم، و خنثی با ۱۱ و ۴٫۸٪ در رتبه آخر است.

با توجه به میزان خطای محاسبه شده ۰۰۰ که از خطای استاندارد ۱٪ کوچک تر است نتیجه می‌گیریم که ارتباط معناداری بین روزنامه‌های مورد بررسی از نظر سوگیری خبری وجود دارد و فرضیه محقق تایید می‌شود.

نتایج تحلیل محتوای کیفی

تحلیل نظریات دو گروه کارشناسان رسانه و کارشناسان سیاسی را می‌توان با استفاده از واریانس داده‌های لیکرت محاسبه نمود. هر جا که واریانس داده‌ها کمتر باشد نشان‌دهنده آن است که نظر دو گروه به هم نزدیک تر است و هر جا واریانس بزرگ‌تر باشد نشان دهنده اختلاف نظر میان این گروه‌های مرجع است. در نمودار زیر اختلاف نظر در مورد فرضیه‌های ۱، ۸، ۷، ۱۷، ۱۸، بالاتر و در مورد فرضیه‌های دیگر کمتر است.

اعتبار و روایی تحقیق

به منظور آزمون پایایی پرسش‌نامه از آلفای کرونباخ استفاده شده است. اطلاعات با روش امتیاز دهی لیکرت فراهم آمدند و حد قابل قبول در آلفای کرونباخ نشان دهنده ی قابلیت اتکای اطلاعات است. مقادیر بین ۰,۵ تا ۰,۷ برای پایایی پرسش‌نامه‌ها قابل قبول است اما بهتر است مقادیر به دست آمده آلفا بیش از ۰,۷ باشد تا اطلاعات قابلیت اتکای کامل داشته باشند. در تحقیق پیش رو با استفاده از نرم افزار spss نسخه ۲۰ اطلاعات مورد آزمون قرار گرفته و مقدار ۰,۷۲۶ به دست آمده که نشان دهنده قابلیت اتکای بالای اطلاعات است.

نتیجه‌گیری

روزنامه‌های اعتماد و ایران با مواضع بسیار نزدیک به یکدیگر به پوشش خبری اخبار مذاکرات پرداختند، آنها گام به گام با دولت دکتر حسن روحانی پیش رفتند، روزنامه کیهان در تمام نسخه‌ها مواضع گیری مخالف علیه سیاست‌های هسته‌ای دولت وقت را در پیش گرفت، روزنامه همشهری با کار خبری ضعیف و پوشش بسیار ناچیزی در این مورد حرکت کرد. روزنامه‌های کشور پتانسیل بالایی در بسیج افکار عمومی دارند اما در مواردی به علت ضعف حرفه‌ای در جذب مخاطب ناتوان بوده‌اند. با توجه به اهمیتی که مطبوعات در جلب و بسیج افکار عمومی دارند به نظر می‌رسد این چهار روزنامه به عنوان نمونه‌ای از مطبوعات کشور از تمام پتانسیل خود در جلب افکار عمومی استفاده نکرده‌اند. از مهمترین نتایج این پژوهش: توجه به جدول دو بعدی خبر سازان نشان می‌دهد که روزنامه‌های مذکور از تمام پتانسیل خود برای بازتاب نظرات مهم‌ترین خبرسازان استفاده نکرده‌اند، در مورد جدول دو بعدی ارزش‌های خبری کمترین میزان مربوط به ارزش‌هایی مانند برخورد است و می‌توان جایگزینی مناسب‌تر برای آن چون ارزش گفت و گو را اضافه کرد، زیرا مذاکرات عاری از هر گونه برخورد و تضاد دیدگاه‌ها و تنش‌ها هدایت می‌شد و به علت اهمیت سران شرکت‌کننده در مذاکرات از ارزش شهرت و به علت اهمیت آن برای تمام ملت ایران از ارزش دربرگیری برخوردار است و همچنین در موضع‌گیری مقابل غرب برتری مقوله موضع‌گیری خنثی نشان از سعی مطبوعات تحلیل شده بر کاهش تنش با صرف نظر از بیان اختلافات ریشه‌دار و تاریخی با کشورهایی چون آمریکا و انگلیس است. همچنین نبود تفاوت بین موضع‌گیری مقابل دو کشور چین و روسیه نشان از نقش خنثی ایشان در مذاکرات اتمی و ثبات سیاسی و نبود تنش بین دولت‌های مذکور با دولت ایران است.

رسانه‌های داخلی از هر دو طیف اصول‌گرا و اصلاح‌طلب به رغم تفاوت‌هایی که در جهت‌گیری سیاسی باهم داشتند؛ در جهت‌گیری خود نسبت به مذاکرات هسته‌ای تا حد زیادی هماهنگ عمل کرده و جهت‌گیری مثبتی نسبت به نتایج این مذاکرات از خود نشان دادند. اختلافات این روزنامه‌ها بیشتر در چگونگی تفسیر و نحوه برخورد رقبای داخلی در مورد این مذاکرات بود. جهت‌گیری مثبت هر دو طیف اصلاح‌طلب (روزنامه اعتماد) و اصول‌گرا (ایران، همشهری) به جز روزنامه کیهان که جهت‌گیری منفی و انتقادی به عملکرد تیم مذاکره‌کننده داشت، نسبت به مذاکرات بیانگر اولویت «منافع ملی» در برخورد با این مساله است. روزنامه‌های ایران و اعتماد با بیشترین فراوانی رتبه اول پوشش اخبار مذاکرات را به خود اختصاص دادند و روزنامه‌های تحلیل شده نزدیک به ۵۰٪ از کل حجم اخبار هسته‌ای را به بازتاب اخبار محض اختصاص

- Bloch-Elkon, Y., & Lehman-Wilzig, S. (۲۰۰۵). " Media, public opinion, and foreign policy in international crisis – an exploratory model ". Paper presented at the Annual Meeting the International Communication Association.(pp۱۶-۲۵)
- Cohen, B.C. (۱۹۶۳). The press and foreign policy. New Jersey: Princeton University Press. (Pp۲۰-۴۵)
- Graber, D.A. (۲۰۰۶). Mass media & American politics (۷th ed.). Washington, D.C.:CQ Press.pp۱۲-۱۷
- Hertog, J. K. (۲۰۰۰). Elite press coverage the ۱۹۸۶ U.S.-Libya conflict: a case study tactical and strategic critique. Journalism & Mass Communication Quarterly, ۷۷, ۶۱۲-۶۲۷.
- Malek, A., & Wiegand, K.E. (۱۹۹۷). "News media and foreign policy: An integrated review.
- Merrill, J. (۱۹۷۴). "The imperative freedom. New York": Hastings House Publishers.
- Miller, D.B, Media Pressure on Foreign Policy: The Evolving Theoretical Framework. (۲۰۰۷).
-
- Seib, P. (۱۹۹۷). Headline diplomacy: "How news coverage affects foreign policy". Westport, CT: Praeger.pp۱۴-۱۹